

مصرف مواد در ایران، برابر با مصرف در چین و هند؛ مشکل کجاست؟

حتی با قایل شدن خطای حدود ۵۰ درصد، باز هم آمار اعلام شده درباره مصرف مواد مخدر در ایران با کشوری چون هند - که حدود ۲۰ برابر ما جمعیت دارد - برابری می‌کند. این مقایسه از آنجا معنای بیشتری پیدا می‌کند که هند تا اندازه‌ای شرایط نزدیکی به ما از نظر در معرض خطر بودن از سوی تولید کنندگان انبوه مواد مخدر، یعنی افغانستان و راه اصلی ترانزیت آن یعنی پاکستان را دارد.

روز چهارشنبه، سازمان ملل متحد، در گزارشی مبسوط اعلام کرد که در سال ۲۰۰۸ چهارده تن هرویین و چهار صد و پنجاه تن تریاک تولید شده در افغانستان در ایران به مصرف رسیده که این کشور را به همراه روسیه در صدر فهرست بزرگترین مصرف کنندگان مواد مخدر در جهان قرار داده است.

به گزارش خبرنگار «تابناک»، گزارش تکان دهنده روز پیش دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل درباره میزان مصرف مواد مخدر در ایران، شک بزرگی است که تاکنون با سکوت مقام‌های مسئول در کشورمان درباره درستی یا اغراق آمیز بودن این گزارش همراه بوده است.

در این گزارش، دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد در گزارش خود تصریح کرده است: «ایران به یکی از کشورهایایی که با جدی‌ترین مشکل اعتیاد در جهان رو به رو هستند، بدل شده، حال آن که تزریق مواد مخدر در آسیای مرکزی، باعث همه‌گیر شدن بیماری ایدز شده است.»

همچنین در ادامه اشاره دارد که پانزده میلیون نفر در جهان به مواد مخدر معتادند و نیمی از مواد مخدر جهان در ایران، روسیه و اروپا مصرف می‌شود.

هرچند در این گزارش، اشاره‌ای به نحوه و روش‌های محاسبه این آمار نشده است، اما حتی اگر خطایی بین ۲۰ تا ۵۰ درصد برای این گزارش قایل باشیم، به رقمی فاجعه‌آمیز می‌رسیم. این نگرانی هنگامی بیشتر می‌شود که در مقایسه‌ای آماری، می‌بینیم که در ایران تقریباً به اندازه کل اتحادیه اروپا و یا مجموع دو کشور چین و هند مواد مخدر مصرف می‌شود. برای اثبات موضوع به این بخش گزارش توجه کنید: طبق این گزارش، ۱۹ درصد از مواد مخدر جهان در اروپا و در ایران و روسیه هر کدام ۱۵ درصد، چین ۱۲ درصد، هند ۷ درصد، و پاکستان، آفریقا و آمریکا هر کدام شش درصد از مواد مخدر جهان را مصرف می‌کنند.

همان گونه که پیش از این نیز گفته شد، حتی با قایل شدن خطای حدود ۵۰ درصد، باز هم آمار اعلام شده درباره مصرف مواد مخدر در ایران با کشوری چون هند - که حدود ۲۰ برابر ما جمعیت دارد - برابری می‌کند، این مقایسه از آنجا معنای بیشتری پیدا می‌کند که هند تا اندازه‌ای شرایط نزدیکی به ما از نظر در معرض خطر بودن از سوی تولیدکنندگان انبوه مواد مخدر، یعنی افغانستان و مسیر اصلی ترانزیت آن یعنی پاکستان را دارد.

این گزارش هنگامی نگران کننده‌تر به نظر می‌رسد که در آن تنها به مواد مخدرهایی چون تریاک و هرویین اشاره شده و در آن به میزان انواع جدید مواد مخدر مانند شیشه اشاره‌ای نشده است، در حالی که این نوع مواد مخدر به اعتراف مقامات رسمی کشورمان، متأسفانه رشد بسیاری به ویژه در میان جوانان داشته است.

بر پایه این گزارش، نکته دیگری که جای اندیشه دارد، میزان آسیب پذیری دیگر کشورهای است که در راه اصلی ترانزیت مواد مخدر از افغانستان به عنوان تولید کننده اصلی - با ۹۲ درصد تولید در جهان - هستند، برای روشن‌تر شدن موضوع به این بخش از گزارش توجه کنید؛ «۴۰ درصد هرویین تولید شده از راه پاکستان، ۳۰ درصد از راه ایران و ۲۵ درصد از راه کشورهای آسیانه میانه از افغانستان خارج می‌شود.»

اما در آمار ارایه شده درباره میزان مصرف نامی از این کشورها به عنوان مصرف کننده‌های اصلی نمی‌بینیم، در صورتی که پاکستان با جمعیتی یک و نیم برابر کشورما و ۵ درصد ترانزیت بیشتر از ایران مصرف مواد مخدر در این کشور، کمتر از نصف مصرف در ایران - حدود ۶ درصد - است.

این گزارش می‌افزاید: توجه به آمار ارایه شده و ملاحظات یاد شده، نوعی وضعیت قرمز و نگران کننده را در اعتیاد به مواد مخدر در کشورمان نشان می‌دهد که به عنوان یک واقعیت باید مورد توجه قرار گیرد. هر چند نمی‌توان منکر زحمات نیروهای انتظامی و حتی نظامی کشورمان در جلوگیری از قاچاق این مواد به درون کشور بود و از سویی، زحماتی را که در زمینه اطلاع‌رسانی و پیشگیری از مصرف مواد مخدر توسط دستگاه‌های مسئول صورت می‌گیرد، نادیده گرفت، باید به عنوان یک واقعیت ناظر به نتیجه حاصل از این اقدامات بپذیریم که نیازمند بازنگری جدی در روش‌ها و فرایندی باشیم که در این زمینه‌ها تاکنون اعمال شده است.